

LAPSZEMLE.

A *Magyar Paedagogia* 3—4. száma első helyen *Lukács György* tanulmányát közli „*A nemzeti szocializmus pedagógiai rendszeréről*“. Hitler a klasszikus műveltség híve, mert szerinte a testi egészség a legfontosabb, vagyis a *mens sana... elvvel tart!* Az ő rendszere azonban nem az egyén, hanem a köz szempontjából értékeli az egészséget. Csak másodsorban jön a szellemi képességek kifejlesztése, és ebben fő a jellemnevelés. A tudnivalók felesleges tömegével szemben túlsúlyra kell jutni a sportnak és tornának, főképen a támadó jellegű bokszolásnak. A nemzetnek csak a fokozott akarat-erő és szenvedély adhatja vissza, amit tőle igazságtalanul elvettek. A jellemnevelés szempontjából el kell tűnnie a feljelentésnek, a spiclikedés lehetőségének az iskolából. A nevelés feladata az akarat-erőt és elhatározóképességet kifejlesztetni, a vélemény-nyilvánítás bátorságát és a felelősségvállalást lehetővé tenni. Az ismeretanyagot, adatokat mérsékelni kell, ne tömjük tele az ifjúság agyát holt anyaggal. Épígy felesleges az idegen nyelv tanulása, mert csak két százalék veszi valóban hasznát. Az általános műveltség ideális legyen, humanisztikus. A szakképzést is ez előzi meg. A tehetségek kiválását elő kell segíteni. A tanulmány írója azután röviden rámutat, mi ezekben az elvekben a nálunk is követendő, s mi az, ami a magyar nép higgadt felfogásától eltér. *Loczka Alajos* a gyakorlati középiskoláról és tanítóképzésről szóló törvényjavaslatokat méltatja. A természettudományok kifejlődése hozta magával a reáliskolák kifejlődését, s mivel a természettudományok a gimnáziumba is bevonultak, ismét egyesült a kétféle iskolatípus. Újabb szétválasztó körülmény állott be azért: hogy a tiszta tudomány mellett előre törtek az alkalmazott tudományok is. Ezek kielégítésére új iskolafajok alakulnak ki, amelyek az iparos, kereskedő és gazdálátétegekből kibontakozó új középosztály fejlődését segítik elő. Erre példát mutat az Egyesült Államok, a belga és a lengyel iskolaszervezet. Nálunk is megvan ezeknek az iskoláknak történelmi alapja az eddigi ipari, kereskedelmi és gazdasági iskolákban. Ez a társadalmi építőmunka az új iskolatípusokban tervszerűbben érvényesülhet. A tanítóképzés átalakítását ugyancsak több külső erő teszi szükségessé. A művelődési anyag növekedése, a tanító munkájának sokoldalúsága a falu életének vezetésében, a nevelés művészetének nagyobb kifejlődése, a falu más vezetőrétegének (jegyző, gyógyszerész, állatorvos) az érettségi adta nagyobb megbecsülése teszi szükségessé a tanítóképzésnek emelését is, érettségire alapozását. A külföldön erre is találunk már példákat. Törvényünk szerint a tanítóképzés alapja a négy éves liceum, amelynek elvégzése után az ifjú, amennyiben nem alkalmas, vagy nem óhajt tanítói pályára lépni, sok más irányban érvényesítheti erőit. Aki nevelői pályára óhajt lépni és a szelekció megszorításának megfelel, két éves akadémiai képzés után tanító, vagy a megfelelő szak- és főiskolákba lépve gazdasági szaktanító, testnevelő tanár, ének, zene-, rajz- és kézimunka tanár, polgári iskolai, vagy gazdasági szaktanár lehet. Kivétel a gimnáziumi tanári pálya. A tanítói túltermelést fogja csökkenteni a szelekció és a tanítóképző akadémiák korlátozott szá-

ma. Igen nagy horderejű a reform a leánynevelés szempontjából is. Eltereli a nőket a férfiakkal való pályáról, s nemcsak nekik megfelelő pályák felé irányítja, hanem nevelési rendszerével és tananyagával a családanyai hivatásra is előkészíti. Cikkíró egyetlen szóval sem említi meg azonban seholyan, hogy akár a fiú, akár a leányliceumba való felvételre a gimnáziumon kívül a polgári iskola négy oszlya is jogosít. Pedig ez a körülmény szintén sok érdekes és a törvényt támogató gondolatot tartalmaz. *Faragó László* tanulmányának első részét közli a folyóirat. A tanulmány címe: „A német közoktatásügy az államátalakulás óta.” A Birodalom kulturális törekvése a népi egység megvalósítása, a közösség embere. A nevelésben az iskola másodrangú szerepre szorítottatott. Az ifjúság nevelése a párt ifjúsági szervezete, a Hitler-Jugend útján valósul meg. Más világi ifjúsági egyesület nem működhet. A 10–14 éves tanulóiifjúság 5 napon át az iskoláé, egy napon a családé és egy napon a HJ szervezeté. A HJ tagja csak önkéntes jelentkezés útján lehet valaki. Vezetőit az ifjúság köréből nevelik ki. A HJ szervezet és az iskola között kezdetben némi ütközések voltak, amit egyik rendelet is mutat: „Az iskola munkáját feltétlenül tiszteletben kell tartania és követelményeit teljesítenie kell. „A HJ munkássága az ifjúság minden fontosabb ügyére kiterjed. A Landjahr intézménye 9 hónapi vidéki táborba viszi a népiskolát végzett és a középiskolában tovább tanulni szándékozó, városi gyermekeket, hogy megismerjék a falusi életet és a gazdasági munkát. Az iskolaszervezetben teljes mértékben érvényesül a „vezér“-elv. Az egyes országok a Birodalmi Nevelésügyi Minisztérium rendeletein belül intézhetnek. Az iskola minden ténykedéséért egyedül az igazgató felelős, testületi határozat nincs. Az egyes városok iskolai közigazgatásáért a polgármester felelős. A tanácsadó szervezet meghallgathatja, de azok véleményének kötelező ereje nincsen rá. Ennek az elvnek folyománya a munkaiskolai elv háttérébe szorulása is. A magán előkészítő iskolákat (nálunk egyszerűen magániskolának nevezik), a zsidó magániskolákon kívül megszüntették. A zsidó tanulókat lehetőleg ezekbe a magániskolákba szorítják.

A folyóirat kisebb közleményei között is szerepel egy német vonatkozású cikk a német pedagógia világviszonylatáról.

Igen értékes még a *Krammer Jenő* szerkesztésében megjelent *Pedagógiai Évkönyv* tartalmának ismertetése *Kemény Gábor*tól „Magyar pedagógia Csehszlovákiában” címen.

A folyóirat *Irodalom* című rovatából kiemeljük *Szenes Adolf* két ismertetését a „Polgári iskolai kérdések a szegedi tankerület polgári iskolai igazgatóinak értekezletén” és a „Népnevelési kérdések a szegedi tankerület iskolafelügyelőinek értekezletén” című összefoglaló munkákról.

Az Orsz. Középkisk. Tanár Egyesületi Közlöny februári számában *Semetkay József* a felsőosztályok és az érettségi vizsgálatok magyar írásbeli dolgozatai ról ír. *Suszter Oszkár* a középkiskolai tanárképzéssel foglalkozik. Reformra nem azért van szükség, mert az eddigi rossz, de javításra mindig törekedni kell. A tanárképzés igazi helye a középiskola, vizsgái után ott képezi magát tovább a tanár. Külön tanárképző főiskolára nincs szükség, az egye-